

УКРАЇНСЬКИХ
МАНДРІВНИКІВ ЗНАЄ
ВЖЕ ВЕСЬ СВІТ

3

НА "БАНДЕРШТАТІ"
ЧЕКАЮТЬ ГОСТЕЙ
ІЗ ЄВРОПИ

5

ЯК КОЗАКИ
ДЮНКЕРК
БРАЛИ...

7

Козацькому роду нема переводу!

Козацький край

№10 (52)
8 липня 2013 р.

КОНОТОП І ПОЛТАВА: ДВІ БИТВИ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ

8 липня – день двох знакових для України битв. 8 липня 1659 року козаки гетьмана Івана Виговського ущент розбили московські війська під Конотопом, опісля вигнавши усіх недобитків за межі України. А рівно через 50 років, 8 липня 1709 року розпочалася битва під Полтавою, у якій війська гетьмана Мазепи і союзна їм королівська армія Швеції зазнали поразки, від чого утиски Волі в Україні стали ще більшими.

Іван Мазепа

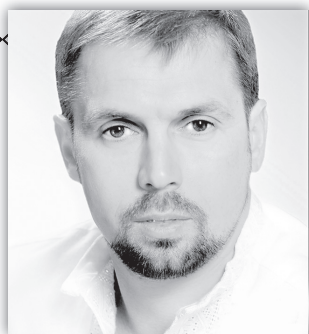
Іван Виговський

Обидві події яскравими рядками вписані в історію нації. Обидві навчають: допоки чужинець зазіхає на твою землю і твою волю, боротися маєш без упину...

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

Будуй свій завтрашній день з «Козацьким краєм»!

У мусульман є така річ як «джихад». У нас в Україні не кожен правильно розуміє це слово – надивившись закордонних бойовиків, часто думають, що це виключно війна зі стріляниною. Насправді ж під джихадом мусульмани розуміють і паломництво до святих місць, і належне шанування своєї віри, історії, мови та культури, і пропагування своїх цінностей іншим народам...

У нас, православних нащадків козаків, колись було так само. Наші предки будували церкви, писали книги, а як треба – то й шаблю до рук брали. Таким чином, гнали ворога зі своєї землі – вірою, словом і зрештою зброєю, як інше не допомагало. Привчали поважати українську націю, яка несла благо друзям і смерть ворогам.

Липень – місяць, коли народився легендарний козак, якому судилося бути возведеним Церквою до лику Святих. Документально підтверджений факт: останній кошовий Запорозької Січі Петро Калнишевський жив у трьох століттях, бо народився наприкінці XVII, а помер на початку XIX століття. Та маємо й інший факт, доведений вже свіжими подіями XXI століття: дух Великого Кошового досі живий і ніякими рамками століть це не обмежити, бо його діяння земні продовжилися у духовному впливі на сучасних українців. Тому і зведена нами в Холодному Яру козацька церква Петра Багатостраждального (Калнишевського). Цікаво, що коли освячував її Патріарх Філарет – про це писали газети не тільки всієї України, а й закордонні видання, включно зі «Свободою» – найстарішим україномовним виданням США, яке виходить друком з 1893 року.

Нещодавно рекордна кількість ЗМІ України (близько 20 видань) одночасно цитували й новину від «Козацького краю» про встановлення бюсту ватажкові Коліївщини Івану Гонті у Жаботині на Черкащині. Приємно констатувати, що нас цитують такі поважні інформаційні агентства та видання, як УНІАН, «Кореспондент», «Українська правда» та інші.

На сьогоднішній інтернет-версія нашої газети має вже більше 64 тисяч відвідувань. Лідерами по кількості «заходів на сайт у виконанні співвітчизників» є місто Київ, Черкаська, Львівська, Харківська, Запорізька, Донецька, Дніпропетровська, Одеська, Тернопільська, Кіровоградська, Полтавська та Херсонська області. Найбільшу ж кількість відвідувачів з-за кордону нашому виданню дають США, Росія, Швеція, Німеччина, Великобританія, Польща, Канада, Італія, Іспанія, Франція, Чехія та Нідерланди.

Всього маємо відвідувачів вже з 97 країн світу та з усіх без винятку куточків України.

Редакція отримує все більше дописів від істориків, краєзнавців і просто патріотично налаштованих інтернет-блогерів. Звісно, ми не в змозі надрукувати їх усі в газеті, а деякі не підходять за форматом і нашому інтернет-виданню, проте ми щиро вдячні кожному за невідомий інтерес до «Козацького краю».

Водночас все частіше отримуємо пропозиції щодо співпраці з державними інституціями. На жаль, часто доводиться відмовляти, оскільки пропонувані матеріали майже всі мають елементи завуальованої імідажевої реклами чиновників-функціонерів. Винятком є практично регулярна публікація на сайті «Козацького краю» матеріалів від медіа-центру Міноборони України. Вважаємо, що навіть у найгірші часи кожен має дбати про оборону рубежів держави, боєздатність і патріотичну налаштованість її війська...

Маємо пропозиції і щодо участі у більш глобальних проєктах. Зокрема, запрошені у якості інформаційного партнера чи не найвідомішим музично-патріотичним фестивалем України – «Бандерштатом», а спільно з вітчизняним «5 каналом» і латвійськими телевізійниками плануємо окремий медійний проєкт, про який розповімо Вам, шановні читачі, вже наступного місяця – у серпні.

У пошуках цікавих матеріалів ми співпрацюємо з науковцями-істориками в Україні, Росії, Польщі та інших країнах. Про результати цих пошуків Ви читатимете на наших сторінках вже восени нинішнього року.

Залишайтеся з нами – і Ви дізнаєтеся ще безліч цікавого з історії і сьогодення патріотичних починань в Україні. Передплатуйте газету «Козацький край» – і отримуйте багато ілюстроване видання, яке буде приємно читати самому і передати почитати друзям! Пропагуйте і самі нашу історію, нашу культуру і мову. Це – наш... ні, не джихад – це просто наш обов'язок перед пам'яттю предків – щоб не бути «славних пращів великих правнуками поганями»...

НЕ СТАЛО ВОЛОДИМИРА ЧУЧУПАКА – НАЩАДКА СЛАВНОГО ХОЛОДНОЯРСЬКОГО РОДУ

7 липня у Києві перестало битися серце Володимира Чучупака, сина козака полку гайдамаків і племінника головного отамана Холодного Яру.

Володимир Дем'янович народився 18 червня 1927 року у селі Мельники Чигиринського району Черкащини. Його батько, Дем'ян Степанович, козак полку гайдамаків Холодного Яру, єдиний з п'яти братів Чучупаків, який вижив у вирі кривавої боротьби і жаклих репресій, що впали на їхній рід, рідне село, всю Україну. Він єдиний зі Степановичів, хто пустив чоловічу гілочку Чучупаківського роду. Сина назвав Володимиром.

Володимир Дем'янович разом із дружиною Зоєю Василівною Скалько 12 червня 1973 р. привели у світ сина Сергія, а той із дружиною Наталкою 18 грудня 2004 р. пустив козакувати ще одного хлопця – Владислава. Отак і збереглося це знамените повстанське прізвище Чучупак, яке в добу революції шанобливо промовляли люди і як нечистий ладану боя-

лись нелюди-більшовики.

Володимир Дем'янович має й дочку Олену, яка у шлюбі з Олегом Горбаченком народила Артема і Дарину. Всі вони пишються, що є нащадками знаменитого повстанського роду.

2011 року з режисером телеканалу «Культура» Олександром Домбровським ми зняли документальний фільм «Пам'яті шляхетних», одним з героїв якого був Володимир Чучупак.

Не дочекався Володимир Чучупак торжества української правди, а все ж разом з батьком дочекалися проголошення Самостійної України та ще й прожив в Українській державі понад 20 літ. Це великий привілей для представника роду, майже повністю винищеного в боротьбі за нашу державу. Хто зна, може, колись справедливості знайде дорогу й до Чучупаківського роду-родини,

коли держава українська, за яку боролися і полягли Чучупаки, вшанує їх на державному рівні. Вічна їм слава, а Вам, дорогий пане Володимире, – уклін за те, що гідно пронесли крізь небезпеки славне прізвище Чучупаків!

Вічна пам'ять!

Від імені Історичного клубу «Холодний Яр» – Роман КОВАЛЬ

ЛЬВІВСЬКІ ДЕПУТАТИ ХОЧУТЬ ПЕРЕНЕСТИ ПРАХ КОНОВАЛЬЦЯ З НІДЕРЛАНДІВ В УКРАЇНУ

Львівські депутати проголосували за створення організаційного комітету із питань увічнення пам'яті та перенесення з Нідерландів в Україну праху першого голови Організації українських націоналістів Євгена Коновальця.

Таке рішення прийняте 25 червня під час засідання сесії Львівської обласної ради, повідомляє урядова агенція «Укрінформ».

Як відомо, у 2010 році на Личаківському цвинтарі Львова перепоховано прах провідних діячів Організації українських націоналістів (демократичної фракції ОУН, так званих «двійкарів») Лева і Дарії Ребетів, які раніше були поховані у Мюнхені. Тоді ж висловлювалися ідеї перепоховати в Україні і лідера ОУН (революційної) Степана Бандеру, але його онук порадив українцям більше думати про сучасну політику, а не про історію.

Євген Коновалець – полковник Армії УНР, голова Української військової організації, один із лідерів політичного руху українців в еміграції, перший керівник Організації українських націоналістів (1929 рік). Загинув у 1938 році у Роттердамі

в результаті спецоперації, проведеної органами НКВД СРСР.

НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ Й ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ ПАМ'ЯТНИКИ ВОЇНАМ УНР ЗВЕДЕ МАЙСТЕР З ЧЕРКАЩИНИ

Благодійний фонд «Героїка» оголосив збір коштів на пам'ятник на могилі козака 3-го Кінного полку 3-ї Залізної дивізії Армії УНР Сергія Кравченка в селі Озеряни Бучацького району Тернопільщини.

Кавалерист загинув у серпні 1920 року під час бою з більшовиками і був похований на кладовищі Озерян.

Могила козака, разом із цвинтарною церквою, була ліквідована комуністами після Другої світової війни. Однак у пам'яті кількох місцевих мешканців закарбувалось місце поховання.

Взимку 2013 року Благодійний фонд «Героїка» здійснив пошукову виправу до Озерян. Активісти,

за допомоги місцевих краєзнавців та старожилів, віднайшли місце поховання Сергія Кравченка.

Водночас благодійний фонд «Героїка» повідомляє про завершення збору коштів і підготовку до встановлення пам'ятника на могилі козака Спиридона Тропка, який похований у селі Дніпроваком'янка Верхньодніпровського району Дніпропетровської області.

У обох випадках пам'ятники виготовив майстер Олег Собченко з міста Корсунь-Шевченківський на Черкащині. Охочі допомогти «Героїці» у справі вшанування учасників Визвольної боротьби по всій Україні можуть зголошуватися за адресою: heroic.spirit@gmail.com

У ЧЕРКАСАХ ПРОВЕЛИ СПОРТИВНІ ЗМАГАННЯ НА ЧЕСТЬ КОМАНДУВАЧА УПА

30 червня у Черкасах проведені спортивні змагання, приурочені до дня народження генерала-хорунжого, головнокомандувача УПА Романа Шухевича.

У змаганнях взяло участь півтора десятка молодих людей не тільки з Черкас, але і з Золотоноші та Корсуня-Шевченківського, – повідомили «Козацькому краю» у прес-службі ВМГО «Сокіл».

Юнаки та дівчата, об'єднані командним духом та бажанням до перемоги, показали високі результати у бігові на 2000 метрів (де най-

кращим був 14-річний Михайло Кучменко), стрільбі, плаванні (перемогла Марічка Степаненко) та відтисканні (Сергій Фесенко виконав 55 разів за хвилину).

У результаті, у заліку перемогла команда «Білий Сокіл» (Сергій Фесенко та Михайло Кучменко). Усі учасники нагороджені значками та грамотами,

а переможці отримали цікаві призи.

«Ми задоволені проведеннями змаганнями. До змагань ми намагалися додати вправи, які були б найбільш різноманітними, а також такі, до яких певний стосунок мав Роман Шухевич,

а ми знаємо, що він був бігуном та плавець, крім того, грав у футбол і кошиківку. Ми вирішили поєднати приємне з корисним і

отримали такі змагання», – коментує організатор, активіст «Сокола» Сергій Фесенко.

УКРАЇНСЬКИХ МАНДРІВНИКІВ ЗНАЄ ВЖЕ ВЕСЬ СВІТ

Літо — час мандрівок і пригод. І якщо раніше світ знав здебільшого європейських мандрівників, переважно британців та німців, то тепер все частіше з повагою повторює імена українців, які долають тисячі кілометрів у екстремальних умовах, прославляючи Україну...

2002 року мандрівник, історик-дослідник, етнограф Сергій Гордієнко із Севастополя здійснив одиночасний транс-перехід від Північного Льодовитого океану до Чорного моря. Шлях довжиною в 6 тис. км від Мурманська до Севастополя мандрівник долав як пішки, так і на каяку без використання автоматичних засобів. Головною метою був збір матеріалу про психологію виживання в екстремальних умовах. Раніше, 1999 року, він здійснив подорож по Південній і Центральній Америці, а 2007 року проплив всю ріку Об від Новосибірська до Салехарда (4 тис. км).

2005 року 66-річний геолог Павло Різвой зі Львова на одномісному весловому човні «Україна» переплив Індійський океан за 57 днів 4 години 50 секунд. Тоді він побив рекорд, увійшовши до плеяди веллярів-марафонців і став своєрідним світовим рекордсменом — до того часу не було жодної людини, старшої за 60 років, яка б на весловому човні подолала б океан. Результат українця також є найкращим за всю історію спроб перетнути Індійський океан.

До нашого спортсмена його змогли переплисти на веслових човнах дві людини: швед Андерс Сведланд у 1971 році, що показав результат 64 дні, та у 2003 році англієць Саймон Чок, що підкорив океан за 107 днів. У 2004 році ветеран також на одномісному човні переплив через Атлантичний океан.

«Стопами» Колумба — через Європу в Америку пройшли троє українських екстремалів із команди EQUITES. У листопаді 2008 року на невеликій яхті «Гаруда» вони вирушили в 40-денне плавання практично без їжі та

води. Ідея проекту полягала в демонстрації можливостей людського організму і перевірці твердження, що без води людина може жити 3 дні. Крім того, учасники команди вирішили випробувати на власній шкірі, що відчували моряки Колумба, які на три тижні застрягли в Саргасовому морі. Як результат

і теж зв'язана з морем. 2011 року запорізький мандрівник Володимир Супруненко об'їхав на велосипеді Азовське, Чорне та Каспійське моря — загалом близько 4 тис. км протягом двох літніх місяців. Щоб не відстати від задуманого графіку, Супруненко проїжджав в день близько ста кілометрів, а пізніше кілька днів відпочивав і вивчати місцевість, де був на той момент.

У той же час, 2011 року, зі своєї навколосвітньої подорожі на мотоциклі повернувся Валерій Кришень із Полтави, який об'їхав земну кулю за 307 днів. Загалом він подолав

вав Кантер, залишала символічну табуретку й український прапор. Для цього молодим людям довелося подолати 40 країн за шість років — фактично без грошей. Результатом подорожі став фільм.

Цього ж року мандрівник,

Африку і проїде в загальному більше 100 тисяч кілометрів. Подорож

буде мати соціальний характер: в кожній країні за маршрутом слідування будуть проводитися зустрічі з дітьми-сиротами, молоддю, ВІЛ-інфікованими, що потребують підтримки.

Після втілення задуму мандрівниця претендує стати першою жінкою на теренах СНД, що наважилася на цей крок. У 2009 р. Гречишкіна стала першою дівчиною в Україні, яка виконала норматив «Saddle Sore 1000» («Залізна сідниця 1000»), проїхавши 1900 км впродовж однієї доби за маршрутом «Київ — Полтава — Харків — Запоріжжя — Мелітополь — Миколаїв — Одеса — Київ».

2013 року розпочалась чергова етнографічна подорож на велосипедах музикантів фрі-фолк гурту «Фолькнери» Ярини Квіткі та Володимира Муляра — від Чорного до Білого моря, від Одеси до Карелії через Білорусь, Росію, Фінляндію. За три минулих роки вони об'їздили Україну від Ужгорода до Луганська, зробили гак навколо Мармурового моря, доїхали до Італії. Метою їхньої подорожі є запис у сільських бабусь народних пісень. Унікальний музичний матеріал учасники співочого колективу «Фолькнери» збирають, щоби зберегти його нащадкам та допомогти українцям почути цікаві пісні; деякі з них вони самостійно виконують.

www.ecnfi.com

— два члени команди, Костянтин Могильник та Андрій Супрун, протрималися без води 7 днів, командор EQUITES Голтіс (Володимир Вукста) витримав два тижні.

63 тис. кілометрів і 28 країн світу. Шлях полтавчанина пролягав через Росію, Казахстан, Монголію, Китай, Корею, США, Південну Америку, Західну Європу. Під час подорожі Валерій витратив близько \$30 тис. Свою подорож Валерій присвятив 20-річчю незалежності України, а завершив її у червні 2011 року в Києві на Конотрактовій площі.

Цього ж року у велосипедну поїздку Південною Америкою вирушили двоє туристів з України — Марія Завірюхіна й Жорді Кастельс. Довжина маршруту сягла 3,5 тис. кілометрів на велосипеді і тривала 3 місяці.

Також 2011 року закінчилися мандри до чотирьох світових океанів так званих «табуретників», організатором яких виступив режисер-мандрівник Леонід Кантер. На березі кожного океану команда, з якою подорожу-

журналіст і письменник Артем Чапай презентував свою книгу «Подорож із Мамайотою в пошуках України», яка стала результатом мандрів на мотоциклі Україною — від Коломиї до Луганська і назад. Під час подорожі зустрічним лю-

дям Чапай ставив два запитання: «Про що ви мрієте?» та «Що для вас значить Україна?», що й увійшли до книги.

У липні 2012 року закінчилась навколосвітня подорож київського екіпажу яхти для крейсерських вітрильних перегонів «Купава», що розпочалась 2009 року. За 2,5 роки яхта кілька разів ламалась, а екіпаж періодично змінювався. Кадри відчайдушних мандрівників увійдуть до документального фільму Михайла Ілленка.

3 травня 2012 українська мотомандрівниця, громадська діячка Анна Гречишкіна розпочала підготовку до одиначної навколосвітньої подорожі на мотоциклі. Протягом одного року, з липня 2013 по липень 2014 р., вона планує відвідати Європу, Австралію, Північну і Південну Америки,

До уваги читачів «Козацького краю»: передплатити нашу газету можна у будь-якому поштовому відділенні усіх областей України та АР Крим

Передплатний індекс
«Козацького краю»: 89155

Вартість передплати:

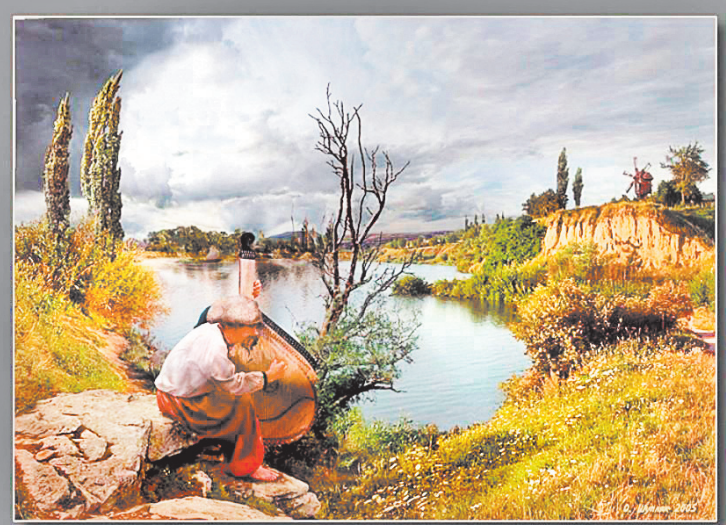
* на 1 рік —

126 грн. 50 коп.

* на 6 місяців —

63 грн. 25 коп.

Лауреати Фонду Тараса Шевченка — в Шевченковому краї

Біля могили духовного провідника української нації зібралися члени Фонду Тараса Шевченка, сьогорічні лауреати, працівники Шевченківського національного заповідника Тараса Шевченка, кобзар Володимир Горбатюк, заслужений діяч мистецтв України Василь Довжик, усі, хто цього дня прибув уклонитися Кобзареві. Було запалено поминальні свічки, прочитано молитву з подякою до Всевишнього за Великого Кобзаря, вшановано його хвилиною мовчання. Президент Фонду Тараса Шевченка, його праправнука по сестрі Катерині, Людмила Красицька вручила дипломи лауреатам. Ними цього року стали:

Роман Коваль — письменник, краєзнавець, дослідник історії Визвольної боротьби українського народу першої половини ХХ століття, автор та упорядник 47 книг, циклів радіопередач “Холодний Яр”, 10 сценаріїв документальних фільмів, президент Історичного клубу “Холодний Яр”. Нагороджений за подвижницьку діяльність в організації вшанувань героїв Визвольної боротьби українців за незалежність, зокрема холодноярців, спорудження їм пам’ятників, відновлення могил, найменування їхніми іменами вулиць, повернення з небуття багатьох історичних постатей;

Микола Палієнко — письменник, автор багатьох поетичних збірок, серед яких “Зоря Шевченка”, “Послання з Чернечої гори”, “Свята пора Кобзаря”, невтомний поширювач Шевченкового слова, просвітянин. Його нагороджено за популяризацію Шевченкового слова: організацію конференцій, створення гуртків, центрів, радіо- й телепередач, ініціативу та участь у встановленні пам’ятників Кобзареві на Одещині;

доктор магістр **Руперт Кльотцл** (Австрія) — діяч Міжнародного товариства ім. Павла Чубинського в Австрії (президент Товариства у 2005 — 2009 рр.), послідовний популяризатор української культури, благодійник. Його пошановано за активну участь у житті української громади Австрії та поширення української культури, українських народних традицій і звичаїв, вагомий внесок у розвиток культурних та наукових зв’язків між Україною та Австрією.

Лауреати відвідали Музей Тараса Шевченка, побачили виставку живопису праправнука Тараса Шевченка по братові

Микиті — Миколи Лиховиці, поклали квіти до пам’ятника Олексі Гірнику, який 1978 року спалив себе біля могили Кобзаря на знак протесту проти русифікації. На кладовищі, в урочищі Монастирок, разом із заступником генерального директора Шевченківського національного заповідника Світлоною Брижицькою та старшим науковим співробітником Аллою Яхимович вшанували Віру Річ, перекладача на англійську мову спадщини Тараса Шевченка, та Олексія Чуприну, який понад 30 років кобзарював на могилі Кобзаря.

Сьогорічними лауреатами премії Фонду Шевченка стали двоє українців та австрієць...

Прекрасним продовженням заходів у Шевченковому краї стала поїздка до Холодного Яру, яку організував Роман Коваль. Він розповідав про боротьбу гайдамаків, Максима Залізняка та Василя Чучупака, а ми з Катериною Соколовою перекладали панові Руперту англійською. З оповідей Ковалю поставала жива історія в іменах, назвах сіл, хуторів, у могилах та курганах, пам’ятниках, назвах вулиць, узвозів та гір.

Спекотний день, довгенька дорога від Канева до Чигиринщини. А тут Тясмин — тиха, лагідна та глибоченька річка. Отже, чудова можливість набратися сили від річки. Робимо зупинку на околиці села Зам’ятниці. Коротке плавання — й велика наснага! І от знову Господь посилає несподівані зустрічі. Із Зам’ятниці приїхали

родилися Максим Залізник та брати Чучупаки, побувати на місці останнього бою Головного отамана Холодного Яру, вклонитися Василеві Чучупаці та його матері Оксані на кладовищі в Мельниках, вшанувати закатованих холодноярців біля могили, де вони знайшли останній спочинок, почути історію про тітку братів Чучупаків — Марію Чучупаку. Вона радила нащадкам не міняти прізвища — хоч і тяжко було з ним жити в часи СССР. Казала, що прийде час, коли цим прізвищем вони пишатимуться. Слава Богу, так і сталося! Нам пощастило зустрітися і поспілкуватися з родичем братів Чучупаків. Його, як і головного отамана, теж звали Василем Степановичем. Він, сповнений справедливої гордості за своїх предків, підтвердив розповідь Романа Ковалю про

тітку Марію.

Та, на жаль, не всі в холодноярському краї знають свою історію, як знає її уродженець Донбасу Роман Коваль...

Проте не вмирають, а живуть традиції сильних. На цій землі чимало людей, що глибоко розуміють історію рідного краю, її значення. І по-своєму її доносять — і землякам, і всім, хто побажає пізнавати цей край. Щиру гостинність виявили до нас члени Історичного клубу “Холодний Яр” Олег і Леся Островські, які створили чудовий історико-культурний куточок на хуторі Буда біля тисячолітнього дуба, де мріяли про вільне життя Максим Залізник, Тарас Шевченко, Василь Чучупак, Юрій Горліс-Горський, Андрій Чорнота та тисячі інших борців. Олег Островський побудував церкву в традиційному козацькому стилі. Названо її ім’ям великомученика, останнього кошового Запорозької Січі, Петра Калнишевського. Тут є музей “Холодноярської республіки”, в якому багато експонатів і

через відродження хуторів підніметься Україна.

У цій незабутній подорожі Руперта Кльотцла зачарували привітні люди, а природа Холодного Яру нагадала йому рідні ліси і пагорби, що на півночі од Відня. Він був вражений невідомою для нього жорстокою правдою про визвольну боротьбу українців і тим, як відновлюють пам’ять та вшановують подвиг предків. Руперт піднімався на вітряк, залазив у підземні лабіринти під Мотронинським монастирем, пробирався крізь холодноярські нетрі на скіфські кургани. Долав утому, хотів багато побачити, розумів, що хтозна чи вдасться побувати тут ще коли-небудь. Сказав, що його розповідь і фоторепортаж стануть для Міжнародного товариства ім. Павла Чубинського у Відні своєрідним звітом про подорож до Шевченкового краю.

Киянка Катя Соколова, перекладач з англійської і художник-дизайнер, також про багато фактів почула вперше. Подорож спонукала її до роздумів. Виникло бажання приїхати сюди ще — з київськими друзями і родичами.

Багато знав і наш водій Петро Билина, член Історичного клубу “Холодний Яр”, нащадок жаботинського отамана Івана Безверхого. Він родом із Кам’янки, що на межі з Холодним Яром. Петро любить свій край і щиро пишається героїзмом земляків.

Прикметно, що ми не змогли зупинитися на ночівлю на “Дикому хуторі” в Островських — усі готельні номери були зайняті. І це підтвердження того, що є попит на відпочинок у Холодному Яру, є потреба в людей відпочивати не абиде... Отже, з’явилася нагода ближче познайомитися з місцевими мешканцями. Це було цікаво віденському гостеві. Нас приязно зустріла і надала помешкання Тетяна Строгоцька в селі Медведівка. Мила господиня та її затишна, охайна оселя сподобалися всім.

Враження від подорожі підвели до висновку, що Холодноярський край має стати одним із найголовніших туристичних маршрутів в Україні. Там і слава, і краса, там українська минувшина, яка допомагатиме зорієнтуватися в майбутніх дорогах і справах українцям. Там — джерело невмирущого українського духу, там — світло українського майбутнього, що має стати зрозумілішим через осмислення героїчного минулого.

Тетяна КОНОНЧУК,
завідувач кафедри української філології та суспільних наук Академії адвокатури України (Київ), професор, член Національної спілки письменників України, лауреат премії Фонду Тараса Шевченка 2012 року

НА ФЕСТИВАЛІ «БАНДЕРШТАТ-2013» ВИСТУПИТЬ 16 УКРАЇНСЬКИХ ГУРТІВ І ОДИН БІЛОРУСЬКИЙ

Музична програма фестивалю українського опору «Бандерштат-2013» сформована. На Великій сцені у Луцьку 3-4 серпня виступатимуть 16 гуртів з різних міст України та один гурт з Білорусі. На відвідувачів і учасників фестивалю чекає насичена музична програма. Зі сцени звучатиме справжня рок-музика різних її напрямків. Отож, на «Бандерштаті» гратимуть:

1. Етнатерра (Володимир-Волинський)
2. Різак (Калуш)
3. ЗІАМ (Київ)
4. Кімната Гретхен (Дні-

- пропетровськ)
5. КЕТО (Луцьк)
6. Етсетера (Суми)
7. Sciana (Брест, Білорусь)
8. Golev (Луцьк)
9. Механічний Апельсин (Львів)
10. Panke Shava (Хмельницький)
11. Триста8ісім (Ужгород)
12. Холодне Сонце (Тернопіль)
13. Кораллі (Івано-Франківськ)
14. O.TORVALD (Київ),

Хедлайнери:
• ТАРТАК
• СКРЯБІН

Ще один гурт музичної програми організатори оголо-

сять згодом, він визна-
читься шляхом
інтернет-голосу-
вання. Крім головної сцени
на фестивалі працюватиме
акустична, відбір на яку досі
триває.

Нагадаємо, «Бандерштат-2013» проходитиме 3 та 4 серпня в місті Луцьк на території іподрому, який знаходиться в Центральному парку культури та відпочинку імені Лесі Українки, що уже два роки поспіль слугує зручною локацією для його проведення.

«ДА ДОБРЫХ СУСЕДЗЯЎ ПРЫЕМНА ЗАВІТАЦЬ У ГОСЬЦІ», – SCIANA ПРО СВОЮ УЧАСТЬ У БАНДЕРШТАТІ

Цьогорічним міжнародним учасником фестивалю українського опору «Бандерштат» стала добре відома для української публіки команда з білоруського Берестя (Бресту) – «Sciana».

Учасники гурту «Sciana» прокоментували прес-службі фестивалю свою участь у «Бандерштаті».

«Напрасткі ад Берасьця да Луцка – 200 кілямэтраў. Гэта меней, чым нават ад Берасьця да Менску. Таму мы суседзі, мы блізкія людзі і ў прамым, і ў пераносным сэнсе. А да добрых суседзяў прыемна завітаць у госьці. Нам заўжды цікава наведваць Украіну», – розповідають учасники «Sciana».

«Бандерштат» – гэта болей, чым проста музычны фэст. Гэта падзея, якая аб'ядноўвае ў сабе гісторыю і культуру. Ні бязь першага, ні без другога мы ня можам быць народамі», – відпавідаючы на запытання, што для гурту значыць фестываль.

Команда гаворыць, што чакае від «Бандерштату-2013» чудовай атмасфэры свята, якую відпавідно дапаможуць стварыці. Стверджу-
юць, што драйву вистачыць на всіх.

«Чакаем жнівень, чакаем Луцк, чакаем-чакаем «Бандерштат» – гаворыць хлопці зі «Sciana».

В Украіні Sciana здобула папулярнасьць 2011 року пасьля выхodu другога альбому «Кропка вяртаньня». Гурт співпрацае з украінською командою «Ролік'с», з якими спільно виконують пісню під назвою «Білорусь-Україна». Регулярно виступають в Україні.

Зауважимо, що кожного року на музичній сцені фестивалю «Бандерштат» виступає патріотичний гурт з Білорусі. Свою творчість та частинку білоруського духу бандерштатівцям дарували такі гурти, як Mauzer, Vincent, TerraKod, Akute.

НА «БАНДЕРШТАТ» ПРИЇДУТЬ ЄВРОПЕЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ

Під час фестивалю українського опору «Бандерштат-2013» відбудеться зустріч з представниками націоналістичних організацій Східної Європи. Зокрема оргкомітет має намір запросити на захід націоналістів з Білорусі, Прибалтики, Словаччини та Польщі, повідомила прес-секретар фестивалю «Бандерштат» Юлія Гришук.

Під час зустрічі оргкомітет фести-

валю хоче організувати публічну дискусію стосовно питань політики, геополітики, глобалізації, збереження національної ідентичності, взаємодії націоналістів різних країн.

Першими, хто зголосилися приїхати – біло-

руська націоналістична організація «Молодий Фронт». Представити-
ме на фестивалі фронтовиків заступник голови організації – Микола Дземідзенко.

З рештою організації ведуться перемовини.

ЇХ ЗВАЛИ ЧОРНОШЛИЧНИКАМИ...

За всіма байками, якими більшовики і білогвардійці навіть за багато років після війни лякали дітей, стояла цілком реальна військова частина армії УНР — кінний полк Чорних запорожців...

Початком полку Чорних запорожців став Окремий запорізький загін, сформований у лютому 1918 року із захисників Києва. У керованому підполковником Петром Болбочаном 2-му пішому курені з'явилася команда з 50 кінних розвідників. Після звільнення Києва і Полтави до Запорізького загону повалили добровольці, і вже невдовзі загін перетворився на бригаду, а відтак — на дивізію. В Полтаві розвідницька команда 2-го Запорізького пішого полку розгорнутого з 2-го куреня, значно поповнилася людьми і була перетворена на кінну сотню.

Кінна сотня 2-го Запорізького полку тоді була вдягнена у строї кубанських козаків — захисні бешмети і темносині черкески. Крім того, за рішенням командування усім кіннотникам Запорізької дивізії був призначений головний убір — козацька шапка з матерчатим шликом. Кіннотники 2-го полку мали носити шлики чорного кольору. Через це козаків сотні почали називати Чорними шликами, або чорношличниками.

Бойовий шлях сотні пройшов у лавах полку підполковника Болбочана — вони визволяли від більшовиків Харків, Катеринослав (Дніпропетровськ), Олександрівськ (Запоріжжя) та Крим. За гетьмана Скоропадського Чорні шлики у складі 2-го Запорізького полку охороняли українські кордони. Війна для них не припинилася, запорожці мусили постійно відбивати напади більшовицьких банд, які з російського боку проривалися на Донбас, Харківщину та Чернігівщину. Сотня Чорних шликів була також ударною силою проти гетьманського перевороту в Харкові. Саме чорношлични-

ки заарештували командувача Харківського корпусу генерала Лігнау та керівництво міста. Вони ж очистили від гетьманців та анархістів Полтаву. На Харківщині, Полтавщині та Донбасі було встановлено владу Директорії Української Народної Республіки.

Після перевороту Директорії Окрему Запорізьку дивізію було розгорнуто в армійський корпус. Чорношличників переформували в кінний дивізіон. Коли загоніам Махна вдалося захопити важливий залізничний вузол у Лозовій і відрізати Харків від українського гарнізону в Катеринославі, у Лозову було кинуто дивізіон Чорних шликів на чолі зі значковим Петром Дяченком. Стрімким ударом чорношличники викинули «батьку» зі станції і захопили багаті трофеї — два вагони сірого та чорного сукна і три вагони цукру. Після виведення дивізіону до Кременчука значковий Дяченко навідав місцевих кравців і замовив їм з трофейного сукна повний комплект одностроїв на полк. Розплатився він з кравцями трофейним цукром.

Коли командувач Лівобережної групи армії УНР отаман (генерал) Болбочан прийшов на огляд, чорнош-

личники зустріли його в новісеньких чорних жупанах та сірих черкесках. Значковому Дяченку довелося давати пояснення — отаман Болбочан не пробачав мародерства. Коли ж командувачу довели, що нову форму «оплатив» батько Махно, отаман Болбочан похвалив вершників. «Навіть царська гвардія не виглядала краше», — зазначив командувач. Чорношличників відтоді називали ще й болбочанівцями...

Під час відступу запорізького корпусу з Харкова та боїв біля Полтави, Чорні шлики прикривали боями відхід своїх. 22 січня до розташування відведених на відпочинок болбочанівців прискакав штабний старшина, який повідомив, що в Кременчуці сталося лихо — гайдамаки сотника Волоха з наказу Головного Отамана Петлюри заарештували командувача Лівобережної групи армії УНР отамана Болбочана за звинуваченням у зраді. Розлючений дивізіон чвалом долетів до штабу і разом з піхотинцями полку ім. Мазепи оточив будівлю. Чорні шлики вирізали б гайдамаків до ноги. Але Петро Болбочан не хотів кровопролиття між українцями і наказав козакам віддати справу на милість суду. Запорозжці мусили відступити. Петро Болбочан був відвезений до Києва. Подальша доля відважного полководця була трагічною. За півроку за звинуваченням в зраді він був розстріляний за наказом Петлюри.

Командирів Чорних шликів сотникові Римському-Корсакову загрожувало покарання, тож він мусив залишити дивізіон. Новим і останнім командиром дивізіону, а з березня 1919 року — полку, став значковий Петро Дяченко. На вимогу командування болбочанівці змінили свою назву і відтоді звалися полком Чорних запорожців. Але навіть за багато років, вихваляючи мужність того чи іншого свого товариша, ветерани полку

писали: «гарний був козак, справжній болбочанівець».

«Чорні» були противника психологічно. Для сіяння паніки у ворожих лавах якраз підходили чорні жупани, чорні шлики, чорні прапорці на списках і... слава лиховісних воїнів, які не дарують милості ворогам та й самі у полон не здаються. Полковник Дяченко у своїх мемуарах, немов між іншим, згадував: «Звичайно, ми порубали комісарів», або: «Полонених не було, бо полк рідко брав їх». Лиховісню вдачу чорношличників підтверджували чимало сучасників. «Чорношличники... до полону не здавались, бились одчайдушно. Мали славу нещадних і непримирених... Люди, що, крім непогамовної одваги, готові на найнебезпечніше діло, страдили з почуттям страху все інше людське, добре», — згадував ад'ютант 2-го Запорізького полку сотник Нікіфор Авраменко. З ним погоджувався колишній командувач армії УНР генерал Михайло Омелянович-Павленко: «Про Чорних Запорозжців треба говорити окремо...

Де стався який бешкет, — Чорні; славне військове діло — вони ж... Рідко яка частина в армії могла похвалитися такими бойовими трофеями, як Чорні: десятки великих і малих гармат, сотні кулеметів, тисячі бранців, про обози й згадувати не випадає... Це був правдивий виліт соколів. Козаки в усьому чорному, з летючими в повітрі довгими шликами викликали серед ворога переполох».

Все це правда. Чорні запорожці не були світлим лицарями з казки. Це були хижі, жорстокі і надзвичайно хоробрі вовки війни. Очевидно, що в тих умовах ніхто інший краше за них воювати просто не зміг би. А не воювати було не можна — на карту покладено було долю країни. Полковник Болбочан у такій би ситуації сказав: «Ми перед Батьківщиною свій обов'язок виконали чесно, а як хто нас буде в чім-небудь обвинувачувати, хай робить це той, хто більше нас зробив для Батьківщини».

У листопаді 1919 року разом із залишками армії УНР полк Чорних запорожців був затиснутий в трикутнику Любар — Чорторія — Миропіль між поляками, більшовиками та білогвардійцями. Було вирішено переходити до рейдової партизанської війни. 6 грудня полк Чорних разом з похідною групою армії УНР вирушив у Зимовий похід. Це був зоряний час для Чорних запорожців. Далекі рейди і стрімкі маневри були їхньою стихією. долаючи всі ворожі застави, Чорний полк на багато кілометрів відривався від українських похідних колон і мов привид з'являвся за спиною у денікінських та червоних гарнізонів.

17 грудня Чорні шлики наскочили на Ставище і вирубили шаблями штаб білогвардійського генерала Ніколая Бредова, того самого, що в Києві переміг «петлюрівців, які не стріляли в білих». Генерал утік від козаків на автомобілі, покинувши чорношличникам і своїх офіцерів, і штабне майно. 24 січня 1920 року Чорні зустріли делегацію денікінців, що просили в українців перемир'я. Білим було вже не до «єдиної-неділимої» — вони відступали. Почалася війна з більшовиками. 10 лютого Чорні запорожці і Мазепинський полк вибили більшовицький гарнізон у Смілі.

15 лютого Чорні Шлики по кризі перейшли Дніпро і взяли Золотоношу. Це було останнє повернення Українського війська на Лівобережжя. Чорні запорожці, серед яких понад половину становили полтавчани та харків'яни рвалися до рідних місць. Аж несподівано отримали наказ — повертатися до з'єднання з частинами Армії УНР, що проходили переформування на польській території.

6 травня 1920 року Чорні запорожці завершили Зимовий похід. Цікавий факт. Армія УНР, яка вирушала у похід в чисельності близько 10 тис осіб, повернулася в складі 2100 багнетів та 580 шабель, разом з нестройовими — 4319 осіб. На цьому тлі: полк Чорних запорожців розпочав похід в чисельності 417 людей, а повернулося 300 шабель, сотня пластунів-піхотинців, 12 кулеметів на тачанках, 18 легких кулеметів та батарея з 2-х гармат. Загалом понад 500 людей — більше, ніж вирушило у похід.

Наступні півроку Чорні запорожці били більшовиків спільно з поляками. 18 травня Чорні шлики зійшлися в шаблі з бригадою Григорія Котовського, причому сам Котовський ледве уникнув полону. В розпал бою полковник Дяченко переплутав його з іншим українським старшиною, і це врятувало червоного комбрига. 29 вересня чорношличники взяли в полон 300 червоноармійців, обоз із майном на 100 возів та п'ять підвід гарматних снарядів. Але це були останні перемоги Чорного полку.

2 жовтня 1920 року у Ризі було розпочато переговори між Польщею та більшовиками. Представників Петлюри до переговорів не допустили. Українське військо мусило відступати до ріки Збруч. 20 листопада полк Чорних запорожців був інтернований поляками. Для українців війна була завершена.

Чорні запорожці зникли. Колишні вояки роз'їхалися по всьому світові. Проте чорношличники ще довго продовжували жити в пам'яті більшовицьких та білогвардійських командирів. В жахливих снах бачили вони сяючі шаблі вершників у шапках з чорними шликами.

Дмитро КАЛИНЧУК,
малюнок
Богдана ПІРГАЧА

ВОНИ БУЛИ ЧОРНОШЛИЧНИКАМИ:

Дмитро Гонта — видатний бандурист, відомий концертами в Польщі, Німеччині та США. В минулому — командир 2-ї батареї полку Чорних запорожців.
Лавро Кемпе — австрійський, згодом канадський актор та режисер. В минулому — козак полку Чорних запорожців.

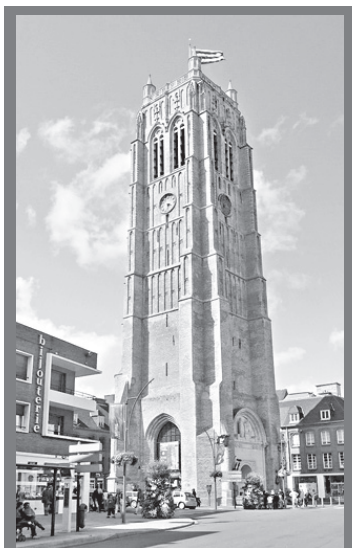
Карліс Броже — офіцер латвійської поліції, керівник дільниці. В минулому — командир 2-го куреня, заступник і т. в. о. командира полку Чорних запорожців.

Петро Дяченко — командир полку Чорних запорожців. Потім — майор Війська Польського. Пізніше — командир протитанкової бригади «Вільна Україна».
Артюшенко Юрій — громадсько-політичний діяч, журналіст, заступник голови Українського національного об'єднання, редактор «Українського вісника». В минулому — хорунжий полку Чорних запорожців.

ДЮНКЕРК БУВ НЕПРИСТУПНИМ,

ПОКИ ДО ТОНКИХ ФРАНЦУЗЬКИХ ШПАГ
НЕ ПРИЄДНАЛАСЯ МІЦНА КОЗАЦЬКА ШАБАЯ...

Вежа Беффруа у Дюнкерку
вціліла до наших часів —
вона бачила тріумфальну
появу у місті запорозьких
козаків...

Під час Тридцятилітньої війни французькі війська десять років не могли оволодіти Дюнкерком, який зайняли іспанці. Не можна було вибити їх навіть з допомогою блокування з Англією та Нідерландами. Гинули тисячі людей, а фортеця залишалась в руках ворога...

1645 року Франція запросила військову допомогу українського козацтва для штурму фортеці Дюнкерк. На той час Дюнкерк був захоплений іспанцями, які свавільно хазайнували на суші і на морі, завдаючи немало клопоту Нідерландам, Англії і Франції.

Тому кардинал Франції Джуліо Мазаріні вирішив звернутися через своїх послів та офіцерів до Польщі з проханням надіслати полк найманців.

Французький інженер та офіцер Боплан, будучи у Варшаві, в 1644 році запропонував французькому послу в Речі Посполитій генерал-лейтенанту графу де Брежі найняти запорожців, щоб ті повоювали проти іспанців. А той переконав главу уряду Франції кардинала Мазаріні, запевнивши його, що козаки «дуже відважні воїни, непогані наїзники, досконалі піхотинці і особливо вони здібні

до захисту фортець».

Вже у жовтні 1644 року французький посол граф де Брежі, двічі зустрічаючись із Богданом Хмельницьким, проводив довготривалі переговори про службу запорозьких козаків у французькій армії. Згодом, у березні 1645 року гетьман Богдан Хмельницький та кошовий отаман запорожців Іван Сірко їздили у Фонтенбло, неподалік від Парижу. А 19 квітня Хмельницький особисто вів переговори з французьким командуванням. Домовились про найм на службу 2600 українських козаків (1800 піхотинців і 800 кінних) строком на два роки. За надані військові послуги козакам зобов'язалися платити по 12 талерів кожному і по 120 — полковникам і сотникам.

У вересні 1645 року запорожці виступили в похід, їх було переправлено морем з Гданська (Польща) в Кале (Франція). Козаки відразу взяли участь у війні Франції проти Іспанії за Фландрію.

Кардинал і перший міністр Франції Мазаріні проводив таємну політику послаблення сусідніх країн і зміцнення феодального абсолютизму у Франції. Він хотів приєднати деякі райони іспанських Нідерландів і частину Саксонії.

Фортеця, яку не могли взяти протягом 10 років, розміщена на березі Ла-Манша. Дюнкерк був важливим портом при вході із Північного моря в Па-де-Кале та Ла-Манш.

Іспанці потурбувались про неприступність Дюнкерка. Опоясали його глибоким ровом, наповненим водою, з високим валом, на якому розмістили десять бастіонів. На дальших підступах укріпили міста Мандрик, Берге, Фюрне та інші. Грандіозними виявились не лише циклопічні стіни численних фортив, а й складною — система оборонних споруд довкола фортеці. По руслах мілководних річок викопано ка-

нали, все узбережжя оточене укріпленнями. З морем місто сполучалося каналом «Мардик». Шлюзований вхід до міста охороняв однойменний форт, що зависав над гаванню, її відгороджували від моря високий мол з муром та грізна лоцманська башта, з якої визирали десятки гармат.

Така система оборони Дюнкерка робила його на той час невразливим з суходолу й моря. Ось чому французький уряд вирішив знайти силу, яка б здобула це місто-фортецю у іспанців, та ще й за дешеvu ціну. 1800 піших козаків

і 800 кінних виступили окремими загонами.

Французький фронт був за 70 миль від Дюнкерка. Оцінивши непросту ситуацію, досвідчений у військових справах отаман Іван Сірко вдався до хитрощів. Козаки рушили в обхід фортеці. За містом запалали вітряки, освітлюючи нічний Дюнкерк...

Об'єднані французько-козацькі війська спершу захопили навколишні міста. Кільце біля Дюнкерка постійно звужувалося, але фортеця залишалась міцною і неприступною. Австрійські союзники іспанців у кінці вересня 1646 року намагались прорвати

оточення, однак потерпіли поразку. Іван Сірко привіз до стін фортеці двома французькими фрегатами лише 2200 козаків.

Однією з умов домовленості було те, що козаки діятимуть самостійно. До їхньої стратегії і тактики французьке командування дало згоду не втручатись.

Французьким фрегатам з козаками на борту вдалося захопити три швидкохідні іспанські сторожові брига, на одному з яких перебував командир форту «Мардик». Сірко дарував йому життя за умови, що командир, знаючи пароль, проведе козаків на своїх кораблях у гавань і відкриє форт. А коли почався приплив, інший загін козаків вночі на очеретяних снопах з мушкетами наготові через канал також підійшов до шлюзу.

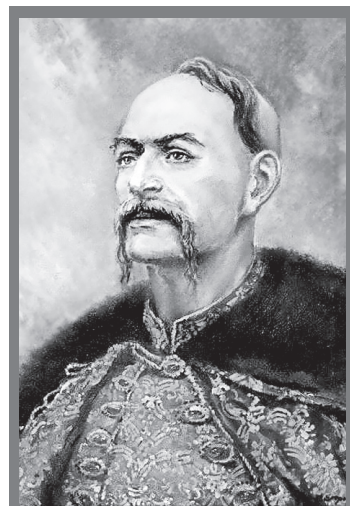
Командир виконав обіцянку: назвав пароль, імена вартівих. Брама відчинилася. Запорожці ввірвалися в фортецю, повністю захопили форт «Мардик» і з його гармат вели вогонь по лоцманській вежі та інших фортах Дюнкерка. Головна частина запорожців зайняла вулиці і майдан міста.

Іспанське командування, побачивши, що боротися далі безглуздо 11 жовтня 1646 року склало зброю.

Опівночі в Дюнкерк ввійшла козацька кіннота. Місцевих жителів дивували не лише яскраві широкі шаровари, дивні криві шаблі іноземців, але і виняткова гуманність козаків до полонених іспанців і цивільного люду.

Французи високо оцінили героїзм і військову майстерність козаків. Напрочуд вдалий морський бій, блискавичний нічний штурм Дюнкерка — це вічна козацька слава.

Козаки запам'ятались

Легендарний кошовий отаман Іван Сірко був фактично нездоланим: під його булавою козацьке військо здобуло славі перемоги над ворогами у 65 боях і битвах

французам настільки, що Хмельниччина — визвольна боротьба і повстання в Україні відгукувались у вдячних французьких душах співчуттям і повагою.

До речі, свідком і учасником спільно з українськими козаками штурму фортеці Дюнкерк був і королівський мушкетер Шарль дю Бас де Фезензак сьєр де Кастельмар, він же (по титулу матері) граф д'Артаньян, який став легендарним завдяки роману письменника Дюма.

Після перемоги в штурмі Дюнкерка певна частина козаків залишилась в далекій Франції (не всі обіцяні кошти були виплачені переможцям, а дорога до рідної України була недешевою). Одні козаки продовжили військову службу в французьких з'єднаннях, інші знайшли собі миловидних подруг в навколишніх поселеннях...

Міцна козацька енергетика: і сьогодні у Франції є люди, які пам'ятають, що вони нащадки українських козаків, які воювали в часи д'Артаньяна, і навіть намагаються об'єднатись у своє історичне козацьке братство...

**Підготував
Ігор
АРТЕМЕНКО**

Православний календар

12 липня Свята Православна Церква вшановує пам'ять СВЯТИХ ПЕРВОВЕРХОВНИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА.

Апостол Петро був братом "найближчого" нам — нащадкам русичів — апостола Андрія Первозванного. Андрій і привів брата, коли того ще звали Симоном, до Христа. Ім'я Петро він отримав від Самого Ісуса, коли першим з апостолів назвав його Христом (тобто Месією). За твердість віри Господь і назвав його Петром, тобто каменем, на якому Він збудує Церкву Свою.

Так, в страді Петро тричі відрікся від Господа. Але після Свого воскресіння Той знов відновив його в апостольській гідності, триразово, по числу зречень, доручивши йому пасти агнят і овець Своїх. Петро першим приступив до будівництва Церкви Христової, ще в день зішестя на апостолів Святого Духа своєю яскравою, сильною промовою Він навернув до Христа 3000 душ. Через деякий час, зілившись кульгавого від народження, він другою проповіддю навернув до віри ще 5000 іудеїв. Духовна сила, що виходила від апостола Петра, була настільки сильна, що навіть тінь його, осіняючи лежачих на вулиці хворих, зіляла їх (Діян. 5, 15).

Онуk Ірода Великого, Ірод Агрипа Перший, у 42 році після Р. Х. розпочав гоніння проти християн. Він умертвив апостола Якова Заведеева й ув'язнив апостола Петра в темниці. Християни, передбачаючи страту апостола Петра, гаряче за нього молилися. Уночі сталося чудо: в темниці до Петра зійшов Ангел Божий, окови спали з Петра, і він безперешкодно пішов з темниці, ніким не помічений. Апостол Петро проповідував в Антіохії, Малій Азії, Єгипті, Карфагені, Греції, Римі, Іспанії і Британії. Саме зі слів Петра написав Євангеліє для римських християн апостол Марко. Сам Петро є автором двох Послань, де він застерігає новоіудеїв від псевдовчень. Свою мученицьку кончину апостол Петро прийняв в 67 році в Римі. Його розпили вни́з головою. Настільки незвичайний спосіб страти він вибрав сам, оскільки вважав себе негідним бути розпінутим подібно до Христа, від якого колись відрікся.

До цього часу Петро із славою пройшов свою земну дорогу. У самому ж її початку, серед тих трьох тисяч, обернених ним до Христа, в день п'ятидесятниці був і якийсь хлопець на ім'я Стефан. Не вважаючи на свій вік, Стефан вже встиг відбутися як визнаний ерудит і талановитий оратор. Тепер же Стефан направив свій дар на проповідь Євангелія в Єрусалимі. Успіх його проповідей не міг не викликати ненависті фарисеїв, і після чергової виграної ним полеміки члени синадрию на смерть забили його каменями. Так вже в 34 році архidiaкон Стефан став першим мучеником, що приніс себе в жертву Христу.

Одяг же тих, що б'ють, доручено було стерегти хлопцю Савлу — найздібнішому випускникові Єрусалимської академії рабів. Савл спостерігав за биттям з увагою, гідною старанного учня. Мученицька смерть Стефана стала початком масових гонінь на християн. Савл при цьому був наділений особливими повноваженнями по винищуванню християнства за межами Палестини. Але не знав він тоді, що і Господь вже призначив його "спудом вибраним Собі". На дорозі до Дамаску Савла раптово засліпило яскраве світло. Впавши на землю, він почув голос Господа: "Савле, Савле, за що гониш Мене?". Спутники осліплого Савла також чули голос Христа і його веління йти до Дамаску до християнської общини. Приведений до християн, Савл прийняв у них хрещення, під час якого прозрів. Переслідування змусили його бігти до Єрусалиму. Там він і познайомився з апостолами, які відправили його з проповіддю по Середземномор'ю.

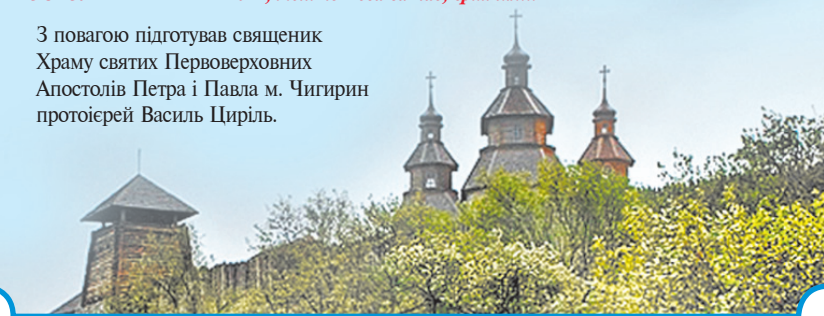
Першим пунктом подорожі Савла став Кіпр, де він обернуv до віри римського проконсула Сергія Павла. З тих пір і сам Савл іменується Павлом. Під час своєї місіонерської подорожі він заснував християнські общини у всіх середземноморських країнах. Апостол Павло написав 14 послань, що є систематизацією християнського вчення. Ці послання, завдяки шонайширшій освіті і багатому досвіду автора, відрізняються приголомшливою глибиною. Не випадково перетнулися дороги Стефана і Павла. Обидва вони були елліністами, тобто римськими громадянами, що народилися не в Іудеї. Обидва були ерудитами і обдарованими ораторами свого часу. Через чверть століття після мученицької смерті Стефана, в тому ж Єрусалимі Павло також був схоплений іудеями для побиття каменями. Благаючи не брати на себе гріх, Апостол привів їм випадок зі свого гіркого досвіду участі в безневинній смерті праведника.

У 59 році апостол Павло був узятий під варту римськими властями і опинився в ув'язненні. Два роки опісля Павло як римський громадянин був відправлений до Риму на суд кесаря. По велінню Нерона апостол Павло був обезголовлений в тому ж 67 році, що і апостол Петро. І якщо Петра сам Глава Церкви назвав "каменем, на якому вона стоїть", то Павла за монументальні праці вже сама Церква назвала своїм "стовпом". Тому обидва вони називаються "Первоверховними апостолами" і пам'ять їх святкується в один день, а саме 12-липня. Найбільше проповідей на їх честь має святий Іоан Золотоустий. "Рим має двоє світлич очей, — каже він, — це тіла тих святих апостолів. Не так ясне небо, коли сонце розливає свої проміння, як світле місто римлян, що освітлює всі кінці всесвіту тими двома світилами". "О, блаженна двійце, — говорить він в іншому повчанні, — що вірно вловила душі всього світу! Петро — початок правої віри, великий священновершитель Церкви, наставник християн, скарб вишніх сил, апостол, наділений честю самим Христом. Павло — великий проповідник правди, похвала вселенної, небесний чоловік і земний ангел, слава Церкви; орел, що вознісся до неба, ліра Святого Духа... Павло й Петро — церковні світила, котрі щоденно просвітчують Церкву, скарбники Святого Духа, просвітители вселенної, посуди благодаті, тлумачі Святої Тройці, пояснювачі Божественного Слова... Стопни Церкви, великі світильники вселенної".

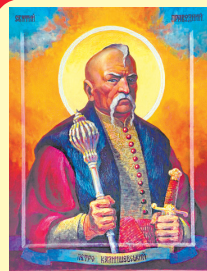
Шановні жителі Церкви! Запрошуємо Вас на Храмовий День 12 липня з нагоди свята СВЯТИХ ПЕРВОВЕРХОВНИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА, в славетне місто ЧИГИРИН. Розпорядок святкових богослужінь 12 липня: 9.00 — Водосвятний Молебень; 10.00 — Божественна Літургія; 12.00 — Святковий обід.

Нехай Всемилостивий Господь наш, за молитвами своєї Матері і всіх Святих — подає Вам усім — здоров'я, наснаги, любові, благополуччя та злагоди між усіма. СВЯТІ ПЕРВОВЕРХОВНІ АПОСТОЛИ ПЕТРЕ І ПАВЛЕ, молять Бога за нас, зрештеш!!!

З повагою підготував священик
Храму святих Первоверховних
Апостолів Петра і Павла м. Чигирин
протоіерей Василь Циріль.

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ
8 — 31 липня

8 липня 1659 р. гетьман Іван ВИГОВСЬКИЙ розгромив московське військо під Конотопом.
10 липня 1866 р. помер Йосип ГЛАДКИЙ, останній кошовий Зодунайської Січі.
10 липня 1975 р. помер сірожупаник Павло ДУБІВНИЙ, лицар Залізного хреста.
11 липня 1056 р. народився НЕСТОР, літописець Київської Русі, автор "Повісті временних літ".
11 липня 1930 р. помер командир 3-го кінного полку Армії УНР Михайло ФРОЛОВ.
11 липня 1945 р. більшовики закатували о.Августина ВОЛОШИНА, президента Карпатської України.
11 липня 1963 р. померла Олена СТЕПАНІВ-ДАШКЕВИЧ, хорунжа УСС, четар УГА, в'язень московських таборів.

12 липня 1580 р. Іван ФЕДОРОВ видав в Україні друковану кирилицею "Острозьку біблію".
12 липня 1691 р. народився Петро КАЛНИШЕВСЬКИЙ, останній кошовий Запорозької Січі.
14 липня 1021 р. Митрополит Київський ІОАНН І урочисто відкрив і прославив мощі святих руських князів БОРИСА та ГЛІБА і встановив день вшанування їхньої пам'яті.
14 липня 1721 р. царським указом в Україні ліквідовано сердюцькі полки.
15 липня 1015 р. помер київський князь Володимир ВЕЛИКИЙ.
15 липня 1410 р. відбулася Грюнвальдська битва між військами Тевтонського ордену та об'єднаною польсько-литовсько-українською армією.
15 липня 1919 р. у Переяславі отаман Дніпровської повстанської дивізії ЗЕЛЕНИЙ урочисто, у присутності священиків, війська та населення, скасував Переяславську угоду 1654 року.
15 липня 1944 р. постала Українська головна визвольна рада.

16 липня 1736 р. загони запорозьких козаків увійшли в Гезльов (Євпаторію).
16 липня 1917 р. ухвалено II Універсал Української Центральної Ради.
16 липня 1990 р. ухвалено Декларацію про суверенітет України.
17 липня 1888 р. народився Кость КУРИЛО, начальник штабу 1-го Сірого полку Армії УНР.
17 липня 1997 р. Україна ратифікувала Європейську конвенцію з прав людини.
18 липня 1863 р. вийшов Валуєвський циркуляр про заборону української мови.
18 липня 1945 р. загинув Іван ТРЕЙКО, повстанський отаман, генерал-хорунжий УПА.
19 липня 1852 р. народився Володимир НАУМЕНКО, заступник голови Центральної Ради, міністр освіти в уряді гетьмана П. Скороподського.

20 липня 1771 р. Кафу (Феодосію) захопили запорозькі козаки полковника Опанаса КОВПАКА.
21 липня 1906 р. народилася поетеса Олена ТЕЛІГА.
21 липня 1923 р. загинув Лукаш КОСТЮШКО, член Центральної Ради; командувач партизанськими загонами на Волині.
21 липня 1929 р. народився поет Іван ГНАТЮК.
21 липня 1941 р. помер письменник Богдан ЛЕПКИЙ.
21 липня 1944 р. загинув Микола ПАЛІЄНКО, підполковник Армії УНР, командир важко-гарматного дивізіону дивізії "Галичина".
21 липня 1992 р. сторожовий корабель Чорноморського флоту СКР-112 підняв український прапор і вирушив до Одеси з метою увійти до складу ВМС України. Спроби російських кораблів і авіації завадити переходу виявилися марними.
22 липня 971 р. Русь і Візантія уклали мирний договір.

23 липня 971 р. князь СВЯТОСЛАВ під Доростолом (Болгарія) уклав мир із греками.
23 липня 1885 р. народився Никифор ГІРНЯК, командант Коша УСС, отаман УГА.
24 липня 1885 р. народився Володимир САЛБСЬКИЙ, генерал-хорунжий Армії УНР.
24 липня 1623 р. розпочався похід козацької флотилії гетьмана Михайла ДОРОШЕНКА в Керченську протоку.
24 липня — ДЕНЬ ПІРАПОРА. Цього дня 1990 р. над будинком Київради піднято синьо-жовтий прапор.
25 липня (за ст. ст.) 1657 р. помер Богдан-Зіновій ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
25 липня 1687 р. Івана МАЗЕПУ обрано Гетьманом України.
25 липня 1920 р. у бою під Сидоровом на Тернопільщині Окрема кінна дивізія армії УНР вщент розгромила більшовицьку кавалерію і два полки більшовицької піхоти.
25 липня 1942 р. загинув Дмитро МИРОН (ОРЛИК), провідний діяч ОУН.

26 липня 1648 р. під Старокостянтиновим козацькі полки Максима КРИВОНОСА розбили польське військо Яреми Вишневецького.
26 липня 1657 р. Іван ВИГОВСЬКИЙ обраний на Чигиринській раді новим гетьманом до часу повноліття Юрія Хмельницького.
26 липня 1676 р. у Чигирині, в монастирі Св. Трійці помер Йосип НЕЛЮБОВИЧ-ТУКАЛЬСЬКИЙ, православний митрополит Київський, Галицький та всієї Русі.
26 липня 1919 р. загинув Матвій ГРИГОР'ЄВ, командир Херсонської дивізії Армії УНР, полковник Армії Української Держави, головний отаман Херсонщини і Таврії.
27 липня 1649 р. Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ переміг поляків під Збаражем.
27 липня 1649 р. у бою під Збаражем загинув полковник Станіслав МОРОЗЕНКО.
27 липня 1672 р. гетьман Петро ДОРОШЕНКО розбив польське військо біля Четвертинівки.
27 липня 1865 р. народився Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ, митрополит УГКЦ.

28 липня — ДЕНЬ ХРЕЩЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСИ-УКРАЇНИ.
28 липня 1834 р. — у Києві відкрито університет Святого Володимира (нині — ім. Тараса Шевченка).
28 липня 1931 р. помер Віктор АБАЗА, командир 1-ї Сірої дивізії Армії УНР.
29 липня 1696 р. переможно завершився штурм Азова козацькими військами.
29 липня 1776 р. останній кошовий отаман Запорозької Січі Петро КАЛНИШЕВСЬКИЙ відправлений на Соловецькі острови, де провів в ув'язненні 25 років.
29 липня 1887 р. народився Михайло САДОВСЬКИЙ, генерал-поручник Армії УНР, редактор журналу "За Державність".
30 липня 1920 р. постала УВО під проводом полковника Євгена КОНОВАЛЬЦЯ.
31 липня 1875 р. народився Омелян ЛЕВИЦЬКИЙ, командант Гуцульської сотні УСС.

Свідectво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор —
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор — Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску — Петро ДОБРО
Голова редакційної ради —
Володимир МУЛЯВА
Засновник — Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ — 89155

Адреса редакції:
вул. Ільїна, 330, к.4, м.Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua
Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І.,
м. Черкаси, вул. Вербовецького, 1а. Тираж — 10 000 екз.
Замовлення №